

ONTWERPBESLUIT WET NATUURBESCHERMING VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN
GELDERLAND

Wet natuurbescherming hoofdstuk 3, ontheffing soorten

Datum besluit : 13 mei 20199
Onderwerp : Wet natuurbescherming -2018-009742- gemeente Apeldoorn
Activiteit : Uitbreiding Droompark Beekbergen aan Hoge Bergweg 16 te Apeldoorn
Verlenen/weigeren : verlenen ontheffing

Aanvrager : Bospark Beekbergen B.V.
Zaaknummer : 2018-009742

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Bospark Beekbergen B.V., Lage Bergweg 10, 7361 GT te Beekbergen, hierna te noemen de aanvrager, van 25 juli 2018 om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:

- Allereerst worden de ingediende *aanvraag en het procesverloop* toegelicht;
- Daarna volgt het *besluit* met inbegrip van de voorschriften;
- Onder het kopje '*beoordeling*' wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- De beslissing wordt afgesloten met enkele algemene bepalingen en een toelichting op het verdere procesverloop ('*overige verplichtingen*' en '*zienswijzen*').

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 25 juli 2018 ontvingen wij een aanvraag van Bospark Beekbergen B.V. voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb op grond van artikel 3.10 lid 1a voor het opzettelijk doden en vangen van hazelwormen, artikel 3.10 lid 1b voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de hazelworm en artikel 3.34 lid 1 voor het verbod op uitzetten van hazelwormen.

Op 27 februari 2019 is deze aanvraag uitgebreid met een verzoek voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb op grond van artikel 3.10 lid 1b voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de bosparelmoervlinder.

De ontheffing wordt aangevraagd in het kader van het in de wet genoemde belang van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, waaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied.

De aanvraag maakt deel uit van deze ontheffing.

Er is voor het aangevraagde project niet eerder een ontheffing (soortenbescherming) verleend.

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Op 27 januari, 13 en 27 februari 2019, hebben wij van de aanvrager aanvullende stukken ontvangen waarom wij per e-mail op 19 december 2018, 6 en 19 februari 2019 hebben verzocht. Op 13 maart 2019 hebben wij per e-mail nogmaals om aanvullende gegevens verzocht. Deze gegevens konden op dit moment nog niet volledig worden aangeleverd. Afstemming van de inrichting gerelateerd aan uitvoering en beheer vraagt enige afstemming met de uitvoerende partijen. Deze gegevens zullen daarom later, maar uiterlijk op 20 juni 2019, alsnog ter goedkeuring aan de provincie worden voorgelegd.

Het plangebied ligt binnen het Natura 2000-gebied Veluwe. Er heeft een toets plaatsgevonden naar de effecten van het project op het Natura 2000-gebied. Deze ontwikkeling is beoordeeld in het kader van het Groei en krimp-beleid voor de Veluwe in de "Natuurtoets Groei en krimp; tweede groeitender 2011" (Arcadis/ Provincie Gelderland, 2011). Er is op 25 februari 2016 door de Provincie Gelderland een natuurvergunning afgegeven in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (zaaknummer 2015-004366).

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op de artikel 3.10 lid 2 (Andere soorten) van de Wet natuurbescherming

ONTHEFFING TE VERLENEN

aan Bospark Beekbergen B.V., Lage Bergweg 10, 7361 GT in Beekbergen;

voor de soorten, verbodsbepalingen en wettelijke belang zoals weergegeven in tabel 1.

Tabel 1 Soorten, verboden en belangen

Soort	Verbod		Belang
Hazelworm (<i>Anguis fragilis</i>)	Artikel 3.10 lid 1a	Het opzettelijk doden of vangen	A
	Artikel 3.10 lid 1b	Het beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen	
	Artikel 3.34 lid 1	Het uitzetten van dieren of eieren van dieren	
Bosparelmoervlinder (<i>Melitaea athalia</i>)	Artikel 3.10 lid 1b	Het beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen	A

Belang A: Artikel 3.10 lid 2 onder a in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied.

en voor het gebruik van de middelen zoals weergegeven in tabel 2.

Tabel 2 Middelen

Soort	Verbod	Middel
Hazelworm (<i>Anguis fragilis</i>)	vangen	triplexplaten en tapijttegels

Aan deze ontheffing zijn op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing geldt voor het project zoals aangegeven op de kaarten in bijlage 1.
2. De geldigheidsduur van de ontheffing eindigt op 31 december 2022.
3. De ontheffing geldt uitsluitend voor de soort, verboden en het belang zoals weergegeven in tabel 1 en voor het gebruik van de middelen zoals weergegeven in tabel 2.
4. De ontheffinghouder dient contact op te nemen met de Provincie Gelderland indien er verbodsbepalingen worden overtreden, waarvoor geen ontheffing is verleend. Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten waarvoor geen ontheffing is verleend of als er onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-009742.

5. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
6. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de ontheffing worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
7. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
8. Indien de ontheffinghouder de ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-009742.
9. Minimaal vier weken voor aanvang van de werkzaamheden moet melding worden gedaan van de datum van start van de werkzaamheden bij de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-009742.
10. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de hazelworm en bosparelmoevlinder.
11. Een ondertekende opdrachtbevestiging van de ecologische begeleiding dient door de ontheffinghouder samen met de in voorschrift 9 genoemde startmelding te worden aangeleverd aan de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-009742. In de opdrachtbevestiging dient tenminste de naam en het telefoonnummer van de ecologisch deskundige te staan.
12. De ecologisch deskundige dient alle bevindingen tijdens de ecologische begeleiding bij te houden in een logboek en heeft deze beschikbaar op de projectlocatie. Het logboek wordt door de ontheffinghouder uiterlijk twee weken na afronding van de ecologische begeleiding aan de provincie Gelderland verstrekt, via post@gelderland.nl, onder vermelding van zaaknummer 2018-009742. In het logboek wordt vermeld op welke data de deskundige aanwezig was, welke werkzaamheden zijn uitgevoerd met duidelijke foto's, hoeveel exemplaren en verblijfplaatsen van welke soorten op welke locatie zijn waargenomen.

---

¹ De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:

- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

Soortspecifieke voorschriften

13. Alle mitigerende maatregelen zoals genoemd onder het kopje '*In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen*' van deze ontheffing dienen te worden uitgevoerd.
14. De deskundige begeleidt in elke geval het plaatsen van de reptielenschermen rondom het plangebied. Benodigd maai- of snoeiwerk voor de plaatsing en het vrijhouden van de schermen wordt met handgereedschap of een enkelasser met messenbalk gemaaid.
15. De deskundige op het gebied van hazelworm legt minimaal 150 reptielenplaatjes uit in minimaal 30 verschillende clusters, op kansrijke plaatsen binnen het plangebied. Indien voor een deel triplex plaatjes worden gebruikt dienen deze aan de bovenkant zwart van kleur te zijn. Minimaal de helft van de uitgelegde plaatjes bestaat uit tapijttegels. De deskundige controleert vanaf 1 mei tot 1 oktober 2019; minimaal 1 keer per week, in de ochtend en bij goede temperaturen (< 25 °C) de reptielenplaatjes. De gevangen mannetjes worden in de maand mei apart van elkaar gehouden. Alle gevangen exemplaren worden zo spoedig mogelijk (steeds binnen 1,5 uur) in het gebied ten zuiden van de planlocatie uitgezet. Zichtbaar zwangere vrouwtjes dienen altijd direct uitgezet te worden. Indien er veel dieren in een keer werden overgezet, dienen deze verspreid over het geschikte terrein te worden uitgezet en indien relevant dient met het geslacht rekening te worden gehouden.
16. Ten aanzien van het wegvangen wordt in het logboek opgenomen op welke datums er is gevangen en hoeveel hazelwormen daarbij zijn weggevangen.
17. Indien bij het vangen andere (beschermd) diersoorten worden aangetroffen mogen deze in het kader van de zorgplicht buiten het plangebied worden gezet. Indien dit een andere beschermde soort betreft dan aangevraagd, dient hiervan direct melding worden gedaan bij de provincie onder vermelding van zaaknummer 2018-009742.
18. Inrichting rondom de recreatiewoningen en (groen)beheer zal erop gericht zijn om leefgebied voor de hazelworm en waardplanten voor de bosparelmoervlinder te bevorderen. Een definitief inrichtingsplan, ecologisch werkprotocol en groenbeheerplan zal vóór 20 juni 2019 ter goedkeuring aan de provincie worden voorgelegd en maakt daarna deel uit van deze ontheffing.
19. Kapwerkzaamheden en bouwrijp maken van het plangebied mogen pas aanvangen nadat het vangen van de hazelwormen volledig is afgerond en nadat het definitieve inrichtingsplan, ecologisch werkprotocol en groenbeheerplan is goedgekeurd door de provincie.
20. Bomen en struiken dienen buiten het broedseizoen, dat globaal loopt van half maart tot half juli, gekapt te worden. Vooraf dient altijd een inspectie op actieve nestplaatsen van vogels of nieuwe verblijfplaatsen van beschermde soorten, zoals eekhoorn plaats te vinden. Actieve nestplaatsen van vogels mogen niet worden verwijderd.
21. De stobben- en takkenwallen mogen plaatselijk aan de rand van het plangebied opgestapeld worden, maar mogen niet langer dan 15 meter aaneengesloten en breder dan 2,5 meter en hoger dan 1,5 meter zijn. Er mag geen muur van boomstobben en -stammen ontstaan. De locatie van deze stobbenwallen worden in het inrichtingsplan aangegeven.
22. Indien tijdens de werkzaamheden (beschermd) diersoorten worden aangetroffen, dient het werk ter plaatste te worden stopgezet en dient de ecologisch deskundige geraadpleegd te worden.

23. Het reptielenscherm dient intact te blijven tijdens de werkzaamheden. De omgeving van de toegang tot het plangebied voor werkverkeer moet ongeschikt/ onaantrekkelijk gemaakt worden voor reptielen. Het reptielenscherm dient direct na afronding van de bouw- en aanlegwerkzaamheden te worden verwijderd.

BEOORDELING VAN DE AANVRAAG

Project

In de aanvraag beschreven project

Droompark Beekbergen, is voornemens 24 zorg-gerelateerde verblijfsrecreatieobjecten te ontwikkelen. De uitbreiding vindt plaats in 2,5 hectare bos ten zuiden van het huidige park (zie bijlage 1; figuur 1).

Het plan bestaat uit 24 eenheden waarvan één groepsverblijf met een grondoppervlak van circa 190 m² dat samen met een collectief parkeerterrein is gesitueerd bij de entree van het plangebied. De andere 23 eenheden liggen ruim verspreid over het plangebied (bijlage 1; fig. 2).

De inrichting van het terrein en de vakantieverblijven speelt in op een specifieke doelgroep, waaronder mensen met autisme, een lichamelijke en/of verstandelijke beperking met hun begeleiders, familie of zorgbehoevende ouderen. Er is aandacht voor duurzame materialen. Er wordt een groenbuffer van 15 meter naar het bestaande park aangelegd en er is aandacht voor aanwezige natuurwaarden.

Het gaat hier om houtskeletrecreatiewoningen waardoor er geen sprake is van langdurige bouwwerkzaamheden. De bouwwerkzaamheden worden gedurende twee maanden afgerond. In de eerste fase worden op de locaties, waar de recreatiewoningen en de weg komen, de bomen verwijderd.

Uitgangspunt is dat oude en waardevolle bomen zoveel mogelijk worden ingepast in het ontwerp. Hierna wordt een cunet gegraven van circa 30 tot 40 cm dik. Daarin worden stelkonplaten geplaatst waarop de recreatiewoningen worden afgesteld. Wanneer de recreatiewoningen zijn geplaatst wordt de omgeving ingericht.

De omgeving van de recreatiewoningen zal natuurlijk worden ingericht en beheerd, er wordt uitgegaan van een bosachtige inrichting waarbij de huidige natuurwaarden zoveel mogelijk behouden blijven. Er worden diverse nestkasten voor vleermuizen en vogels opgehangen.

Onderzoek

In de aanvraag beschreven wijze van uitvoering van het onderzoek

Er is een quickscan uitgevoerd om de potentie van het gebied voor beschermde soorten te verkennen. Uit dit verkennende onderzoek blijkt dat de aanwezigheid van vleermuizen, vogels met vaste nesten, reptielen en overige zoogdieren niet kon worden uitgesloten.

Het inventariserend onderzoek naar voornoemde soortgroepen is uitgevoerd in 2017.

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2013 (NGB, Zoogdiervereniging, GaN, 2013)

De onderzoeksronden op 24 juni en 16 juli 2017 waren gericht op de inventarisatie van kolonies, vliegroutes en foerageerplaatsen. Op 18 september en 18 oktober 2017 werd geïnterviewd naar het voorkomen van balts-, paar- en foerageerplaatsen.

Broedvogels zijn gedurende vijf inventarisatiemomenten in het voorjaar geïnterviewd (2, 5, 13, 24 juni en 8 juli 2017). Alle bezoeken werden uitgevoerd in de avond- of ochtendschemering. Het gebied is geïnterviewd op nesten, sporen en territoriaal gedrag van vogels met vaste nestplaatsen zoals buizerd, sperwer en boomvalk.

Op 13, 24 juni, 8 en 16 juli 2017 is het gebied geïnventariseerd op reptielen. Voor de hazelworm waren verspreid over het plangebied 20 platen, waaronder de dieren konden gaan zitten, neergelegd op 5 juni 2016. Deze platen zijn gedurende vier bezoeken in 2017 gecontroleerd. Eekhoorn en boommarter zijn geïnventariseerd door te zoeken naar nesten, vraatsporen en andere sporen (zoals latrines) en het doen van zichtwaarnemingen gedurende alle bezoeken.

In de aanvraag beschreven ecologische waarden

Uit het inventariserende onderzoek blijkt de aanwezigheid van de hazelworm.

Door de verborgen leefwijze is het moeilijk vast te stellen wat de omvang van de populatie is: er werden twee hazelwormen aangetroffen. Aangenomen wordt dat er meer hazelwormen voorkomen en hier hun verblijfplaats of leefgebied hebben.

In de zomer van 2018 is in de directe omgeving van het plangebied (< 300 meter) door derden de bosparemoervlinder waargenomen (Bron: NDFF).

De aanvrager kon de aanwezigheid van voortplantingsplaatsen van de bosparemoervlinder binnen het plangebied niet geheel uitsluiten, daarom is zekerheidshalve het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen van de bosparemoervlinder aan de ontheffingsaanvraag toegevoegd.

Niet aangetroffen zijn:

- Andere reptielen, beschermde amfibieën, overige zoogdieren (waaronder wezel, hermelijn en bunzing), beschermde planten, vissen, andere vlinders of ongewervelden.

In het gebied zijn verder gewone dwergvleermuis en een Myotis (watervleermuis of franjestaart) in lage dichtheden foeragerend waargenomen. Er zijn geen verblijfplaatsen of vliegroutes vastgesteld. Gezien de lage dichtheden is gesteld dat het geen essentieel foerageergebied is voor de waargenomen soorten.

Er zijn geen territoria/ nesten van boommarter, eekhoorn of vogels met jaarrond-beschermde nesten waargenomen.

In de aanvraag beschreven effecten van het project op de ecologische waarden

Door het bouwrijp maken van het plangebied en het plaatsen van 24 recreatiewoningen met faciliteiten en het toekomstig gebruik, kunnen:

- hazelwormen worden verstoord, verwond of gedood;
- verblijfplaatsen en leefgebied van de hazelworm worden beschadigd, vernield en/of foerageergebied worden aangetast;
- vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de bosparemoervlinder worden beschadigd of vernield.

Door de voorgestelde mitigerende maatregelen worden:

- hazelwormen verstoord en weggevangen om buiten het plangebied te worden uitgezet.

In de aanvraag beschreven preventieve maatregelen om effecten te voorkomen

Wegvangen hazelwormen:

Het plangebied wordt voor de werkzaamheden uitgerasterd om te voorkomen dat er hazelwormen (of andere beschermde reptielen) in de tijd tussen het wegvangen en de werkzaamheden in het plangebied (terug)komen. Gedurende het seizoen waarin hazelwormen actief zijn (april t/m september) worden zoveel mogelijk hazelwormen uit het plangebied weggevangen. Het plangebied wordt nadien weer ingericht en toegankelijk als leefgebied voor de hazelworm. Deze preventieve maatregelen worden uitgevoerd om doden of verwonden van hazelwormen te voorkomen. Daarvoor wordt een ander verbod overtreden; het vangen en buiten het plangebied uitzetten van hazelwormen.

Beschermen voortplantingsplaatsen bosparelmoevlinder:

Waardplanten voor de bosparelmoevlinder worden zoveel mogelijk gespaard. Locaties met eiken, berken en bosbes waarop hengel (*Melampyrum pratense*) parasiteert zullen zoveel mogelijk bij het inrichting- en beheerplan worden gespaard. Door het creëren van open plekken en cyclisch hakhoutbeheer wordt toename van waardplanten gestimuleerd.

In de aanvraag beschreven gedragscode

Uit de aanvraag blijkt dat geen gebruik gemaakt wordt van een gedragscode.

Nu preventieve maatregelen, ter voorkoming van overtreding van de in hoofdstuk 3 van de Wnb vermelde verboden, niet voldoende in deze aanvraag zijn opgenomen of een ander verbod tot gevolg hebben en er geen gedragscode van toepassing is, is voor het uitvoeren van de aangevraagde activiteit een ontheffing nodig.

In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de hazelworm en bosparelmoevlinder te beperken worden maatregelen voorgesteld, zoals beschreven in "Uitbreiding recreatiepark Droombos-Beekbergen. Activiteitenplan hazelworm en bosparelmoevlinder, Rho-adviseurs, 2019. Het gaat om de volgende maatregelen:

- Rond het gehele plangebied wordt een amfibieënscherm geplaatst: een scherm bestaande uit antiworteldoek van ongeveer 50 cm hoog en palen. Met een schop wordt een sleuf van 10 cm diep (gerekend vanaf onderkant strooisellaag) gemaakt, waarin het scherm 10 cm diep wordt ingegraven. De bovenste 30-40 cm wordt met bindertjes aan ijzerdraad dat tussen de palen is gespannen, rechtop gehouden. De zone rondom de schermen zal worden gemaaid om overhangende vegetatie te voorkomen.
- De hazelworm wordt vervolgens voor aanvang van de werkzaamheden weggevangen en verplaatst naar identiek leefgebied direct ten zuiden/ zuidwesten van de uitbreidingslocatie (zie bijlage 1; fig. 3) De soort wordt gevangen door reptielenplaten neer te leggen op kansrijke plekken waaronder de dieren gaan zitten. De controles vinden plaats in de ochtend tussen 9 en 12 uur. De soorten worden gedurende de ronde in een ton verzameld en vervolgens in het zuidelijke terrein op een geschikte locatie uitgezet.
- Als gevolg van de recreatieontwikkeling dient een deel van de bomen te worden verwijderd, hierdoor wordt het gebied opener en ontstaan meer zonplaatsen wat ten gunste komt aan de hazelworm en bosparelmoevlinder.
- Om genoeg schuil- en zonmogelijkheden voor de hazelworm te creëren wordt op plekken rondom het park een stobbenwal/ takkenril aangelegd. De stobben van de te vellen bomen worden voor de onderkant van de stobbenwal gebruikt. De opslag van Amerikaanse vogelkersen wordt verwijderd/ gesnoeid en opgestapeld op de stobben. De stobbenwal krijgt een hoogte van 1,5 meter en een breedte van 2,5 meter.
- Als gevolg van de geplande ontwikkeling zal een deel van de vegetatie worden verwijderd. Op dit moment is nog niet helemaal inzichtelijk of er al waardplanten voor de bosparelmoevlinder aanwezig zijn. Voor aanvang van de werkzaamheden wordt dit geïnventariseerd. Inrichting rondom de recreatiewoningen en (groen)beheer zal erop gericht zijn om leefgebied voor de hazelworm en waardplanten voor de bosparelmoevlinder te behouden en te bevorderen. Een definitief inrichtingsplan, ecologisch werkprotocol en beheerplan zal ter goedkeuring aan de provincie worden voorgelegd, voordat de kap- en bouwwerkzaamheden van start gaan.

- De bouwwerkzaamheden worden begeleid door een ecooloog.

In de aanvraag beschreven overtreding van verbodsbepalingen

Aan de hand van het voorgaande is in de aanvraag bepaald welke verbodsbepalingen worden overtreden. Dit is aangegeven in het aanvraagformulier.

Daarnaast is ontheffing aangevraagd voor het gebruik van de middelen zoals weergegeven in tabel 2.

Beoordeling

Beoordeling van de resultaten van het ecologisch onderzoek en de mitigerende maatregelen

Wij hebben het ecologisch onderzoek beoordeeld en wij oordelen dat voor wat betreft het vleermuisonderzoek dit niet geheel volgens het vigerende vleermuisprotocol (NGB, 2017) is uitgevoerd. Het vleermuisonderzoek is in 2017 uitgevoerd en als richtlijn is het vleermuisprotocol van 2013 gehanteerd. Omdat er geen gebouwen binnen het plangebied aanwezig zijn en geen geschikte holtes in de bomen aanwezig zijn (Natuurtoets Bureau Viridis, 2013) achten wij het uitgevoerde onderzoek voldoende om foerageergebied en vliegroutes van voorkomende vleermuizen te onderzoeken. Er zijn geen vleermuisverblijfplaatsen of essentieel foerageergebied of vliegroutes aangetroffen (Adviesbureau Mertens, 2017). Voor de overige soortgroepen achten wij het onderzoek voldoende.

De voorgestelde mitigerende maatregelen voor de hazelworm achten wij niet helemaal voldoende. Uit eerdere ervaringen met vangen van reptielen is gebleken dat tapijttegels (in combinatie met handvangsten) de beste resultaten hebben (Translocatie van reptielen bij Rijksweg A12. Stichting Ravon, 2015). Daarom dienen zekerheidshalve minimaal de helft van de reptielenplaatjes uit tapijttegels te bestaan. Indien triplexplaten worden gebruikt dienen deze aan de bovenkant zwart te zijn waardoor ze sneller opwarmen in het beschaduwde plangebied. Wij vinden dat een langere vangperiode, dan in het activiteitenplan voorgesteld, nodig is om de hazelworm weg te vangen. De maand april achten wij daarbij pas zinvol als de temperaturen voldoende hoog zijn. Omdat met name de (zwangere) vrouwtjes in de zomermaanden meer activiteit vertonen en vaker op warme plaatsen te vinden zijn, achten wij het doorvangen in de maanden juni, juli, augustus en september daarom zinvol, dit is opgenomen in de voorschriften. Verder vinden wij het noodzakelijk dat het gevangenschap zo kort mogelijk wordt gehouden om stress bij de dieren te voorkomen. Richtlijnen hiervoor zijn ook opgenomen in de voorschriften. De stobben en takkenwal voor schuilmogelijkheden voor de hazelworm dient niet ten koste te gaan van foerageergebied voor de hazelworm. Het grootste deel van het afkomende stam- en takhout zal daarom afgevoerd moeten worden. De stobbenwallen mogen plaatselijk opgestapeld worden maar mogen niet langer dan 15 meter aaneengesloten, hoger dan 1,5 meter en breder dan 2,5 meter te zijn.

In de zomer van 2018 is in de directe omgeving van het plangebied (< 300 meter) door derden de bosparelmoervlinder waargenomen (Bron: NDFF). Dit heeft pas na de aanvraag van de ontheffing plaatsgevonden. Effecten van het project op de aanwezigheid van de waardplanten van de bosparelmoervlinder binnen het plangebied, waren op het moment van beoordeling van de aanvraag nog niet geheel te overzien.

De provincie deelt de mening dat de effecten van de ingreep positief kunnen uitpakken voor voortplantingsplaatsen van de bosparelmoervlinder doordat de waardplanten voor deze soort (hengel) gebaat zijn bij open plekken in het bos. Hiervoor dient nog een inrichtingsplan voor de omgeving van de recreatiewoningen te worden opgesteld, waarin precies wordt aangegeven welke zones hazelworm- en vlindervriendelijk worden ingericht. Om deze locaties veilig te stellen tijdens de werkzaamheden zal een ecologisch werkprotocol moeten worden opgesteld. Omdat het groenbeheer later door *Droomparken* zelf zal worden uitgevoerd of mogelijk uitbesteedt, zal een beheerplan moeten worden opgesteld waarin het te volgen groenbeheer per zone wordt vastgelegd.

Het inrichtingsplan, ecologisch werkprotocol en beheerplan dient ter goedkeuring aan de provincie te worden voorgelegd en maakt na goedkeuring onderdeel uit van deze ontheffing.

De exacte inrichting van het terrein en de te volgen werkwijze (ecologisch werkprotocol, beheerplan) vragen nog afstemming met de aannemers en de initiatiefnemer. Deze stukken zijn noodzakelijk om het beoogde leefgebied binnen het plangebied veilig te stellen voor de toekomst en hebben geen invloed op de individuele bescherming van de soorten binnen het project. Om het project omwille hiervan geen onnodige vertraging op te laten lopen, is besloten de ontheffing nu alvast te verlenen om zodoende op tijd te kunnen starten met de mitigerende maatregelen voor de hazelworm en deze stukken later, na goedkeuring door de provincie, aan de ontheffing toe te voegen. De kap-, grond- en bouwwerkzaamheden mogen echter pas aanvangen nadat al deze stukken door de provincie zijn goedgekeurd. Deze stukken zullen later alsnog in te zien zijn onder vermelding van het zaaknummer 2018-009742.

Op basis van het voorgaande hebben wij bepaald voor welke (aangevraagde) soorten welke verbodsbepalingen worden overtreden en welke middelen hiervoor kunnen worden ingezet. Deze zijn weergegeven in tabel 1 en 2. Voor deze soorten en verboden en middelen wordt de ontheffing verleend. Dit komt overeen met de aangevraagde soorten en verboden.

Andere bevredigende oplossing

In de aanvraag beschreven andere bevredigende oplossingen

Het plan is locatie-specifiek. Het betreft de uitbreiding van het reeds aanwezige recreatiepark Droompark Beekbergen en sluit aan op het bestaande park. Het park wordt geheel omsloten door het Natura 2000-gebied de Veluwe waardoor uitbreiding altijd ten koste gaat van natuurgebied. In overleg met de provincie is in een eerder stadium de gekozen uitbreidingslocatie bepaald in het streekplan-gerelateerde project "Groei en krimp" (zie ook kopje "Belang" hieronder).

Door de gekozen inrichting, werkwijze en planning (buiten kwetsbare periode) wordt schade aan de hazelworm en voortplantingsplaatsen van de bosparelmoevlinder zoveel mogelijk voorkomen. Alternatieven met minder negatieve effecten zijn niet voorhanden.

Beoordeling van de andere bevredigende oplossingen

Wij onderkennen dat ten behoeve van uitbreidingsmogelijkheden van recreatiebedrijven op de Veluwe natuurgebied verloren kan gaan. Wij gaan ervan uit dat bij de beoordelingen binnen het Groei- en krimpbeleid, een zorgvuldige afweging heeft plaatsgevonden. Er wordt gebruik gemaakt van een relatief snelle bouwmethode, dit heeft als voordeel dat de verstoring op de omgeving beperkt blijft. We oordelen dat met de voorgestelde werkwijze voldoende rekening is gehouden met de minst kwetsbare periode van de voorkomende beschermde soorten en dat de juiste voorzorgsmaatregelen worden genomen. Er is geen redelijk alternatief voor de te volgen werkwijze.

Conclusie

Er bestaat geen andere bevredigende oplossing.

Belang

In de aanvraag beschreven belang

In de aanvraag is bepaald welk wettelijk belang op het project van toepassing is. De ontheffing wordt aangevraagd op grond van het belang: 'de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling'.

Het belang van het groei en krimp project (uitwerking voormalig streekplan) was om de meest kwetsbare natuur op de Veluwe te ontlasten en ontwikkelingsmogelijkheden voor verblijfsrecreatie te geven op minder kwetsbare plaatsen. Het bieden van ontwikkelingsruimte moet innovatie en productdifferentiatie bij bedrijven stimuleren. Een van de belangrijke criteria om voor groei in aanmerking te komen is de bijdrage die het plan aan deze doelstelling levert.

Beoordeling van belang(en)

Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven belang.
Het betreft het belang dat is weergegeven in tabel 1.

Gunstige staat van instandhouding

In de aanvraag beschreven effect op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten

Door de herinrichting wordt het gebied opener, wat een gunstig effect kan hebben op de hazelworm en bosparelmoervlinder.

hazelworm

De landelijke trend van de hazelworm wijst op een matige toename. Hoewel de aantallen toenemen, ondervindt de soort nog een aantal bedreigingen door versnippering van leefgebieden en intensiever landgebruik en bebouwing. De soort wordt daarnaast vaak overreden tijdens het oversteken of het zonnen op het wegdek. Gelet op de algemene aanwezigheid ter plaatse van de Veluwe mag worden aangenomen dat op provinciaal niveau sprake is van een gunstige staat van instandhouding.

In gemeente Apeldoorn is de hazelworm verspreid waargenomen op de Veluwe. Uit de feitelijke waarnemingen blijkt dat de soort voornamelijk is aangetroffen in de meer open heidegebieden: rondom Radio Kootwijk en de Ugchelse Berg. Rondom het recreatiepark Droomparken Beekbergen waren tot op heden geen waarnemingen bekend van de hazelworm.

Doordat de hazelworm gebruik maakt van tuinen is het aannemelijk dat de soort in de toekomstige situatie ook gebruik maakt van het groen rondom de recreatiewoningen. Er is in het activiteitenplan uitgegaan van een worst-case-scenario waarbij het gehele gebied niet meer als leefgebied kan functioneren. Als gevolg van de uitbreiding van het recreatiepark gaat 2,5 hectare leefgebied van de hazelworm verloren dat kan functioneren als voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de hazelworm.

Het resterende gebied aan de zuidzijde is groot genoeg om te kunnen blijven functioneren als leefgebied voor een duurzame populatie. Negatieve effecten op de soort worden zoveel mogelijk voorkomen door de wijze van uitvoering van de werkzaamheden zoals beschreven in het activiteitenplan.

bosparelmoervlinder

De bosparelmoervlinder is een Rode lijst soort en heeft de status ernstig bedreigd. In het begin van de twintigste eeuw was de bosparelmoervlinder een algemene soort die verspreid aanwezig was in Nederland. Sinds de jaren tachtig is de verspreiding beperkt tot de Veluwe. De trend kent pieken en dalen. Sinds 2014 is sprake van een stijgende maar onzekere trend. De belangrijkste waardplant van de bosparelmoervlinder; Hengel (*Melampyrum pratense*) is een algemeen voorkomende soort op de Veluwe. De halfparasiet die groeit op wortels van eiken en berken is gebaat bij hakhoutbeheer en open plekken in het bos. Het toekomstige groenbeheer van het plangebied wordt afgestemd op vlindervriendelijk beheer.

Beoordeling van de effecten op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten

Het uitvoeren van de maatregelen als bedoeld in de aanvraag leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de hazelworm en bospareldmoervlinder. Beoordeling van de effecten van vermindering van leefgebied zijn meegenomen in de beoordeling van het Groei en krimp- beleid. Daarnaast wordt het leefgebied in de directe omgeving van het plangebied verbeterd door hier meer schuilmogelijkheden (stobben, gestapeld hout) te creëren en leefgebied af te zetten om betreding te voorkomen. Voor de hazelworm zijn aanvullende voorschriften opgesteld om het aantal te vangen exemplaren binnen het plangebied te kunnen verhogen. Voor de bospareldmoervlinder wordt verwacht dat de ingreep en toekomstig beheer op termijn een positieve invloed zal hebben, dit wordt gemonitord en indien nodig bijgesteld.

Conclusie

Gelet op het voorgaande kan de gevraagde ontheffing worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Wij wijzen u er op dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

ZIENSWIJZEN

Gedurende de periode van terinzagelegging kan eenieder schriftelijk of mondeling zienswijzen over het ontwerpbesluit naar voren brengen. Ingediende zienswijzen worden met het uiteindelijke besluit en de bijbehorende stukken ter inzage gelegd.

Schriftelijke zienswijzen kunnen worden gericht aan Gedeputeerde Staten van Gelderland, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem, of aan post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer dat op de eerste bladzijde van het ontwerpbesluit staat vermeld. Voor een mondelinge zienswijze of toelichting over het ontwerpbesluit kan contact worden opgenomen met het Provincieloket (telefoonnummer (026) 359 99 99).

Wij maken u erop attent dat alleen beroep tegen het uiteindelijke besluit kan worden ingediend als de indiener ook een zienswijze heeft ingebracht tegen het ontwerpbesluit en men belanghebbende is.

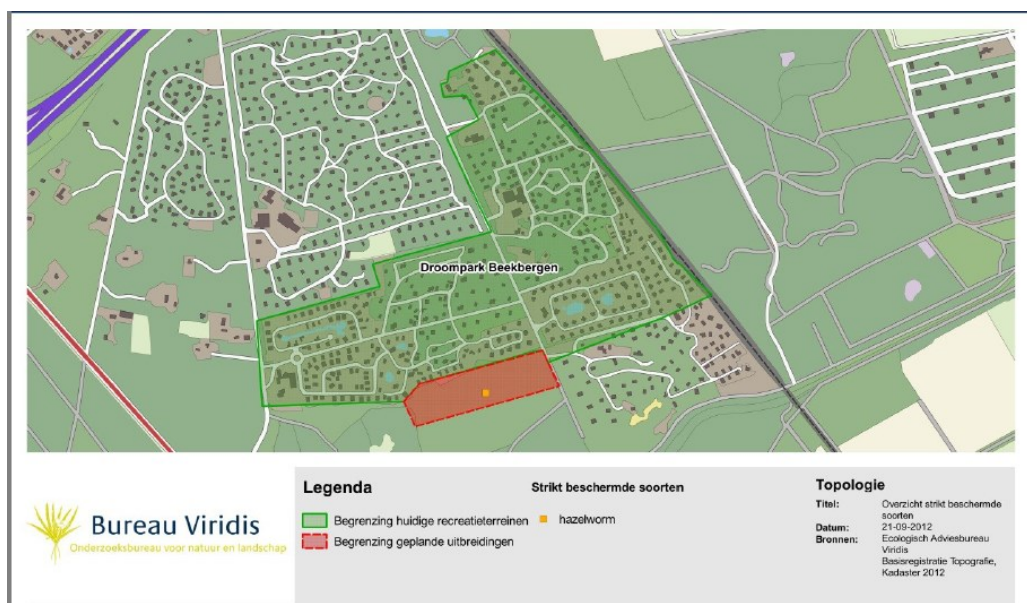
De periode van terinzagelegging is te vinden onder de technische informatie van de kennisgeving. Deze kennisgeving is in te zien op de website van Overheid.nl.

bijlagen:

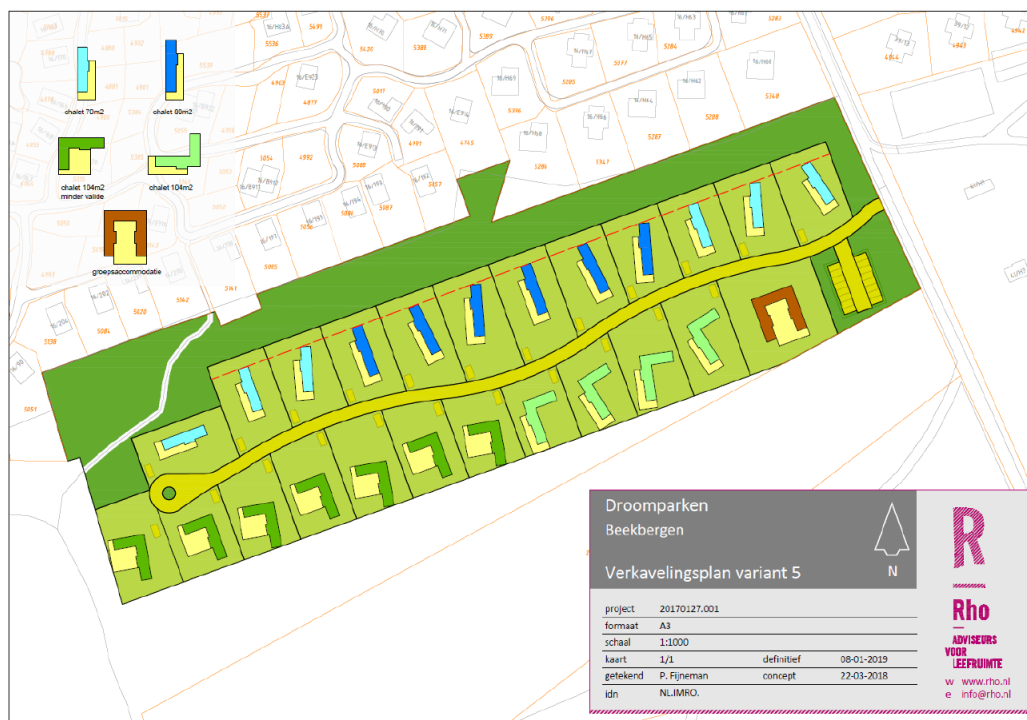
- Bijlage 1: Kaarten projectlocatie

BIJLAGE 1

Kaarten projectlocatie

Figuur 1: Plangebied (rood) ten zuiden van Droompark Beekbergen te Apeldoorn (Bron: Natuur toets Flora- en faunawet, inzake uitbreiding recreatieterreinen in de gemeente Apeldoorn, Deel 2. Bureau Viridis, 2013).

Figuur 2: Ontwerp plangebied met de 24 verblijfsaccommodaties (Bron: Beekbergenuitbreiding DroomPark Beebergen, Activiteitenplan Hazelworm, Rho Adviseurs, 2018).

14